

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_232160

UNIVERSAL
LIBRARY

بِإِذْنِ اللَّهِ الْمَلِكِ

نسخہ صحیحہ مفیدہ للبندی کی دعوی

المسلمین

صفوحہ المصاحف

ح

امام حیدر ارو

شمس المطابع مشرقیہ ارکھ مطبعہ کرید

۱۹۲۸ء

Checked 1952

1952

وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِلَّهِ الْمُلْكُ وَلِلَّهِ الْغَلْبُ وَلِلَّهِ الْمُلْكُ وَلِلَّهِ الْمُلْكُ وَلِلَّهِ الْمُلْكُ
ایک طالب علم فارسی دال کو حفظ اصطلاحات ذیل کی نہایت ضرورت ہے
اصطلاحات ضروری

سوال حرکت ککو کہتے ہیں۔

جواب حرکت۔ زیر۔ زیر پیش کو کہتے ہیں۔

سوال متحرک۔ ککو کہتے ہیں۔

جواب متحرک اس حرکت کو کہتے ہیں جو زیر۔ زیر پیش رکھتا ہو۔

سوال فتح۔ فتح۔ نصب ککو کہتے ہیں۔

جواب فتح۔ فتح۔ نصب زیر کو کہتے ہیں۔

سوال کسر۔ کسر۔ جر ککو کہتے ہیں۔

جواب کسر۔ کسر۔ جر کو کہتے ہیں۔

سوال ضم۔ ضم۔ رفع ککو کہتے ہیں۔

جواب ضم۔ ضم۔ رفع پیش کو کہتے ہیں۔

سوال مفتوح ککو کہتے ہیں۔

جواب مفتوح وہ حرف ہے جو زیر رکھتا ہو جیسے سن کی سین۔

29/5/52

سوال - کسور کس کو کہتے ہیں۔

جواب - کسور وہ حرف ہے جو زیر رکھتا ہو جیسے بن کی سین۔

سوال - مضموم کس کو کہتے ہیں۔

جواب - مضموم وہ حرف ہے جو پیش رکھتا ہو جیسے ن کی سین۔

سوال - سکون کس کو کہتے ہیں۔ اور ساکن کس کو۔

جواب - سکون جزم کو کہتے ہیں۔ اور ساکن اس حرکت کو کہتے ہیں جزم رکھتا ہو۔

سوال - وقف کسے کہتے ہیں اور جس حرف پر وقف آئے اُسے کیا کہیں گے۔

جواب - وقف اس سکون کو کہتے ہیں جو بعد ایک ساکن کے آئے جیسے ہوش کی

شین اور گوشت کی شین اور ت اور جہر وقف آئے اُسے موقوف کہیں گے۔

سوال - تشدید کس کو کہتے ہیں۔

جواب - تشدید ایک جنس کے دو حرفوں کو ملا کر پڑھنا جیسے حقا میں دو قات۔

سوال - مشدد کس کو کہتے ہیں۔

جواب - مشدد وہ حرف ہے جسے تشدید ہو جیسے فرخ کی ر اور حقا کا ق۔

سوال - حذف کس کو کہتے ہیں۔

جواب - حذف کسی حرف کے دور کرنے کو کہتے ہیں۔

سوال - مجذوف کس کو کہتے ہیں۔

جواب - مجذوف وہ حرف جو دور کیا گیا ہو۔

سوال - اشباع کس کو کہتے ہیں۔

جواب - دہا کرنا حرکت کا ہے بطور کہ غصے کی درازی سے وا اور نٹھے کی درازی سے

الف اور سہ کی درازی سے یا پیدا ہو جیسے افتاد و افتاد اور اچار سے آچار اور آتش سے آتیش۔

سوال۔ الف کی کتنی قسمیں ہیں۔

جواب۔ الف کی دو قسمیں ہیں مقصورہ اور ممدودہ۔

سوال۔ الف ممدودہ کسے کہتے ہیں۔

جواب۔ الف ممدودہ وہ ہے جو دوسرے الف کیساتھ مل کر پڑ جائے جیسے آباء۔ آپ وغیرہ کا الف

سوال۔ الف مقصورہ کسے کہتے ہیں۔

جواب۔ الف مقصورہ وہ ہے جو دوسرے الف کے ساتھ مل کر نہ پڑ جائے جیسے است

اسب۔ اب وغیرہ کا الف

سوال۔ الف اور ہمزہ میں کیا فرق ہے۔

جواب۔ الف وہ ہے کہ ساکن ہو اور اس کے پہلے فتح ہو اور ہمیشہ بے ضبط زبان کہے ہو جیسے لا۔ ما وغیرہ

اور ہمزہ وہ ہے کہ متحرک ہو اور اس کا تلفظ شدت سے پڑ جائے جیسے اسکت۔ افستر۔ اسوار وغیرہ۔

سوال۔ مذکورہ کس کو کہتے ہیں۔

جواب۔ مذکورہ وہ اسم ہیں کہ غیر معین ہو جیسے کتاب۔ مکان۔ مردوزن وغیرہ۔

سوال۔ معرکس کو کہتے ہیں۔

جواب۔ حرفہ شخص معین یا شے معین کو کہتے ہیں جیسے زید۔ کلکتہ۔ گنوارہ۔

سوال۔ ضمیر کی کتنی قسمیں ہیں۔

جواب۔ ضمیر کی دو قسمیں ہیں ضمیر متصل اور ضمیر منفصل۔

سوال۔ ضمیر متصل کس کو کہتے ہیں۔

جواب۔ ضمیر متصل وہ ہے جو کلمہ سے ملی ہوئی ہو جیسے غلامش کا شین وغیرہ۔

سوال - ضمیر متصل کسکو کہتے ہیں۔

جواب - ضمیر متصل وہ ہے جو کلمہ سے علیحدہ ہو جیسے اور۔ گفت۔

سوال - ضمیر متصل کتنے ہیں۔

جواب - تین جمع غائب۔ ہی واحد حاضر۔ بد جمع حاضر۔ م۔ واحد متکلم۔ ہم جمع متکلم۔ شان

جمع غائب۔ تان جمع حاضر۔ ان جمع متکلم۔ شمار متصل ہیں۔

سوال - ضمیر منفصل کتنی ہیں۔

جواب - اور واحد غائب۔ انہا جمع غائب۔ تو واحد حاضر۔ ہما جمع حاضر۔ من واحد متکلم

ما جمع متکلم شمار منفصل ہیں۔

ضروری لفاظ مفردہ کا بیان

سوال - کلمہ کس کو کہتے ہیں۔

جواب - کلمہ وہ ہے جو معنی مفرد پر دلالت کرے اور اس کے ٹکڑے کر لیے وہ معنی سمجھ میں نہ

آئیں جو پہلے سمجھے جاتے تھے۔

سوال - کلمہ کی کتنی قسمیں ہیں۔

جواب - کلمہ کی تین قسمیں ہیں۔ اسم۔ فعل۔ حرف۔

سوال - اسم کسکو کہتے ہیں۔

جواب - اسم وہ ہے جو اپنے معنی میں مستقل ہو اور اس میں کوئی زمانہ نہ پایا جائے جیسے

اسپ۔ رنگ وغیرہ۔

سوال - فعل کسکو کہتے ہیں۔

جواب - فعل وہ ہے جو اپنے معنی میں مستقل ہو اور اس میں کوئی زمانہ ہی پایا جائے جیسے

آرد وغیرہ۔

سوال۔ حرف کسکو کہتے ہیں۔

جواب۔ حرف وہ ہرگز اپنے معنی میں مستقل نہوا اور اس میں کوئی زمانہ پایا جائے جیسے از تا وغیرہ۔

سوال۔ زمانے کسے کہتے ہیں۔

جواب۔ زمانے تین ہیں۔ ماضی گزرا ہوا۔ حال موجود۔ مستقبل آئین والا۔

اسم اور اس کی تعریفات

سوال۔ بناوٹ کے لحاظ سے اسم کی کس قسمیں ہیں۔

جواب۔ بناوٹ کے لحاظ سے اسم کی قسمیں ہیں اسم جامد۔ اسم مصدر۔ اسم مشتق۔

سوال۔ اسم جامد کس کو کہتے ہیں۔

جواب۔ اسم جامد وہ ہے جو نہ خود کسی سے نکلے اور نہ اس سے کچھ نکلے جیسے اسپ رنگ وغیرہ۔

سوال۔ اسم مصدر کسکو کہتے ہیں اور اسکی پہچان کیا ہے۔

جواب۔ اسم مصدر مزدہ اسم ہے خود کسی سے نہ نکلا ہو مگر اس سے بہت کچھ مقررہ قاعدوں سے نکلیں

اور اسکی علامت فارسی میں دکن یا شن ہے اور اردو میں ناہی جیسے آمدن آنا۔ رفتن جانا۔

سوال۔ مصدر کی کس قسمیں ہیں۔

جواب۔ مصدر کی دو قسمیں ہیں اصلی۔ اور جعلی۔

سوال۔ مصدر اصلی کسکو کہتے ہیں۔

جواب۔ مصدر اصلی وہ ہے کہ اصل میں مفرد ہو مثل آوردن و آمدن۔

سوال۔ مصدر جعلی کسے کہتے ہیں۔

جواب۔ مصدر جعلی وہ ہے جو مرکب ہو یعنی جو بنایا جائے معروف وال مفتوح و نون ساکن کے لگانے

جیسے شمعین فہمدین طلبیدین وغیرہ اچھی طریقے ہیں جو بڑی کتاب کے پڑھنے سے معلوم ہو سکتے ہیں۔

سوال۔ پھر مصدر کی کتنی قسمیں ہیں۔

جواب۔ پھر مصدر کی دو قسمیں ہیں لازم اور متعدی۔

سوال۔ مصدر لازم کسکو کہتے ہیں۔

جواب۔ مصدر لازم وہ ہے جس کا فعل فاعل سے تجاوز کر کے مفعول تک نہ پہنچے جیسے

خفتن وغیرہ جو کام کرنا والے پر تمام ہو جائے۔

سوال۔ مصدر متعدی کے کہتے ہیں۔

جواب۔ مصدر متعدی وہ ہے جس کا فعل اس کا فاعل سے تجاوز کر کے مفعول پہنچے جیسے زدن کشتن وغیرہ

سوال۔ مصدر لازم کو متعدی بیک مفعول اور مصدر متعدی کو بدو مفعول اور مصدر متعدی بدو

مفعول کو متعدی کہتے ہیں۔

جواب۔ لازم کو متعدی بیک مفعول اور مصدر متعدی کو بدو مفعول اور مصدر متعدی

بدو مفعول کو متعدی کہتے ہیں۔

ترسانیدن اور خور سے خورائیدن وغیرہ۔

افعال مختلفہ اور ان کی تعریفات

سوال۔ فعل کے کیا معنی ہیں۔

جواب۔ فعل کسی کام کے کرنے کو کہتے ہیں۔ جیسے مارنا۔ کھانا۔ دیکھنا۔

سوال۔ فاعل کسکو کہتے ہیں۔

جواب۔ فاعل وہ اسم ہے جس سے فعل صادر یا قائم ہو جیسے زیادہ یا کم فعل زیادہ سے صادر ہو۔

سوال۔ مفعول کسکو کہتے ہیں۔

جواب مفعول وہ اسم ہے کہ جب فعل فاعل کا واقع ہو جیسے زیر طعام خورد کمانے کا فعل طعام پر تمام ہوا۔

سوال فعل کی کتنی قسمیں ہیں۔

جواب فعل کی چھ ہیں (۱) لازم (۲) متعدی (۳) معروف (۴) مجہول (۵) مثبت (۶) منفی۔
سوال لازم متعدی معروف مجہول مثبت و منفی کی تعریف کرو۔

جواب لازم وہ فعل ہے جو صرف فاعل پر تمام اور مفعول بہ کی خواہش نہ کرے جیسے زیر آمد متعدی وہ فعل ہے کہ اثر فعل کا فاعل سے گزر کر مفعول بہ پہنچے جیسے زیر خط نوشت۔

معروف وہ فعل ہے کہ جب کا فاعل ظاہر ہو جیسے زیر آمد۔

مجہول وہ فعل ہے کہ کا فاعل ظاہر نہ ہو جیسے خط نوشتہ شد۔

مثبت وہ ہے کہ نون جسکے معنی نہیں کے ہیں فعل پر نہ ہو جیسے آمد۔

منفی وہ ہے کہ نون جسکے معنی ہیں کے ہیں فعل پر نہ ہو جیسے نیامد۔

سوال ماضی کی کتنی قسمیں ہیں۔

جواب ماضی کی چھ قسمیں ہیں (۱) ماضی مطلق (۲) ماضی قریب (۳) ماضی بعید (۴) ماضی استمراری یا نا تمام (۵) ماضی احتمالی (۶) ماضی تمنائی۔

سوال مصدر سے ماضی مطلق کیونکر بنتا ہے۔

جواب مصدر کے آخر نون اور اسکے ماقبل کی حرکت اگر ادینے سے صیغہ واحد غائب

ماضی مطلق بن جاتا ہے جیسے آمدن سے آمد اور رفتن سے رفت۔

سوال ماضی مطلق کسکو کہتے ہیں۔

جواب ماضی مطلق وہ فعل ہے جو مرن زمانہ گذشتہ پر تعلق رکھے اور اُس میں کوئی قید نہ ہو۔

سوال۔ ماضی مطلق کس فعل کو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ ماضی قریب وہ فعل ہے جسکا تعلق قریب کے گزرے ہوئے زمانہ سے اور وہ بنتا ہے صیغہ واحد غائب ماضی مطلق کے آخرہ زیادہ کر کے لفظ است بڑا دینے سے جیسے آمد سے آمدہ است۔

سوال۔ ماضی بعید کسکو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ ماضی بعید وہ فعل ہے جو زمانہ گذشتہ سے تعلق رکھے اور قید دور کی ہو اور وہ یوں بنتا ہے صیغہ واحد غائب ماضی مطلق کے آخرہ زیادہ کر کے لفظ بود لگادینے سے جیسے آمدہ بود۔

سوال۔ ماضی ناتمام کسکو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ ماضی ناتمام وہ فعل ہے جو زمانہ گذشتہ پر تعلق رکھے اور قید ہمیشگی کی ہو اور وہ یوں بنتا ہے صیغہ واحد غائب ماضی مطلق کے اول لفظ می یا ہی زیادہ کرنے سے جیسے آمد سے می آمد یا ہی آمد۔

سوال۔ ماضی احتمالی کسکو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ ماضی احتمالی وہ فعل ہے جسکے زمانہ گذشتہ میں شک واقع ہو اور وہ اس طرح بنتا ہے صیغہ واحد غائب ماضی کے آخرہ زیادہ کر کے لفظ باشد بڑا دینے سے جیسے آمد سے آمدہ باشد اور دوسرے صیغوں میں صرف ”یا۔ ش“ علامات صیغہ سے اول آئگی جیسے آمدہ باشد۔ آمدہ باشی وغیرہ سوال۔ ماضی تمنائی کسکو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ ماضی تمنائی وہ فعل ہے جو زمانہ گذشتہ پر تعلق رکھے اور معنی آرزو کے پائے جائیں اور وہ یوں بنتا ہے صیغہ واحد غائب ماضی مطلق کے آخریائے محمول زیادہ کرنے سے جیسے آمد

سے آمدے۔

واضح ہو کہ صرف ماضی تثنائی کے تین صیغے واحد غائب جمع غائب اور واحد مکمل ہیں اور باقی سب کے چہ چہ صیغے ہوتے ہیں۔

سوال۔ مضارع کسکو کہتے ہیں۔ اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ مضارع وہ فعل ہے جس میں دو زمانے پاسے جائیں۔ حال اور استقبال اس کے بنانیکا کوئی کلیہ قاعدہ نہیں ہے لیکن پہچان اسکی آخر میں وال ساکن ماقبل مفتوح ہے جیسے آمد سے آید۔

سوال۔ حال کسکو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ حال وہ فعل ہے جو زمانہ موجودہ پر تعلق رکھے اور وہ یوں بنتا ہے صیغہ واحد غائب مضارع کے اول لفظ می یا ہی زیادہ کرنے سے آید سے می آید ہی آید۔

سوال۔ مستقبل کسکو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ مستقبل وہ فعل ہے جو زمانہ آئندہ تعلق رکھے اور وہ بنتا ہے صیغہ واحد غائب ماضی مطلق کے اول لفظ خواہ زیادہ کرنے سے واضح ہو کہ ابز صیغوں میں علامات صیغہ لفظ خواہ سے ملائے جائینگے اور صیغہ واحد غائب ماضی مطلق بغیر تبدیل ہونیکے آخر میں آئینگا جیسے خواہ آمد خواہند آمد۔ خواہی آمد وغیرہ۔

سوال۔ امر حاضر کسکو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ امر حاضر وہ فعل ہے جس میں طلب فعل کیجائے اور وہ مضارع حاضر سے اس طرح بنتا ہے کہ آخر سے یا ئے معروف اور حرکت دور کریں جیسے پروری سے پرور۔

سوال۔ امر غائب اور متکلم کے کون سے صیغے ہیں۔

جواب۔ مضارع غائب اور متکلم کے صیغے بعیدہ امر غائب اور امر متکلم کے ہیں جیسے
آئندہ۔ آئیم۔ آئیم۔

سوال۔ نہی حاضر کسکو کہتے ہیں اور وہ کس طرح بنتا ہے۔

جواب۔ نہی حاضر وہ فعل ہے جس میں طلب فعل کے سوا امتناع کے معنی پائے
جائیں اور وہ یوں بنتا ہے امر حاضر پر ہم مفتوح لگانے سے جیسے رو سے مرد۔

سوال۔ نہی غائب اور متکلم کے صیغے بتاؤ۔

جواب۔ نفی مضارع غائب اور متکلم کے ہی صیغے ہی غائب و متکلم کے معنی دیتے ہیں
جیسے نہیاد۔ نہیائندہ۔ نہیایم۔ نہیائیم۔

سوال۔ اسم فاعل قیاسی کسکو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ اسم فاعل قیاسی وہ اسم ہے جو دلالت کرے فعل کے کرنیوالے پر اور وہ یوں
بنتا ہے صیغہ واحد حاضر اسم کے آخر میں وہ زیادہ کرنے سے یا لفظ آریا گار زیادہ کرنے
سے جیسے گوئے سے گوئندہ یا پرست سے پرستار اور طلب سے طلبگار اسکے دو صیغے
ہیں ایک واحد گوئندہ دوسرا جمع گوئندگان۔

سوال۔ اسم فاعل سماعی کس طرح بنتا ہے۔

جواب۔ اسم فاعل سماعی اس طرح بنتا ہے صیغہ واحد حاضر اسم کے آخر ایک اسم زیادہ
کرنے سے۔ جیسے جاں آفریں اور کبھی صیغہ واحد حاضر اسم کے آخر الف فاعل زیادہ
کرنے سے جیسے دان سے دانا وغیرہ اور کبھی کسی اسم کے بعد گریا گار لگانے سے جیسے
قلعی گریا گار۔ ستم گار۔ مدد گار۔

سوال۔ اسم مفعول کسکو کہتے ہیں۔ اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ اسم مفعول وہ اسم ہے جس پر فعل فاعل کا واقع ہوا اور وہ یوں بنتا ہے صیغہ واحد غائب ماضی مطلق کے آخر ہائے تختفی زیادہ کر نیسے جیسے گفت سے گفتہ۔ اسکے ہی دو صیغے ہیں واحد اور جمع جیسے گفتہ۔ گفتھا۔

سوال۔ حاصل مصدر کسکو کہتے ہیں اور وہ کیونکر بنتا ہے۔

جواب۔ حاصل مصدر وہ اسم ہے جو معنی مصدر کے بتا دے اور دلالت کرے کار فاعل یا اسکے اثر پر اور اسکی پہچان شین ساکن ماقبل مکسور ہے جیسے آفرینش اور وہ یوں بنتا ہے صیغہ واحد غائب ماضی مطلق کے آخر آراءورگی لگانے سے جیسے گفتار۔ آلودگی۔ اور کہی اسم فاعل قیاسی کے بعد لفظ اسی زیادہ کر نیسے جیسے دانائی۔ توانائی وغیرہ اور کہی صیغہ واحد غائب ماضی مطلق اور امر کے بدلنے سے جیسے بند و بست اور کہی امر ہی حاصل مصدر کے معنی دیتا ہے جیسے انگیز و خیز اور کہی صیغہ واحد غائب ماضی مطلق ہی معنی حاصل مصدر کے دیتا ہے جیسے نشست۔

سوال۔ طریق تعدیہ کسکو کہتے ہیں اور وہ کس طرح بنتا ہے۔

جواب۔ طریق تعدیہ یہ وہ اسم ہے جس میں دو مفعول پائے جائیں وہ یوں بنتا ہے صیغہ واحد حاضر امر کے آخر آئید زیادہ کرنے سے جیسے گونے سے گویا نیدن جس طرح مصدر لازم اور متعدی سے صیغے نکلتے ہیں اسی طریق تعدیہ سے صیغے نکلتے ہیں۔

۱۵
بیک یادگار
۱۶
بسیار ازین است
۱۷
مجموعه ازین علم
۱۸
تویدادنا صاصا
۱۹
عقبتا بر دو افاضت
۲۰
شیرینی کمال
۲۱
تکلیف و توفیق

۴۴ زبانت بازاند از گناه قوت بطاعت گردید خدای بزرگ

۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت الحكيم - بعد حمد ايزد
غفار و صلوة و سلام بر سيد ابرار و آل اطهار و اصحاب انبياء مكيديا اميد و از مغفرت
ايزد نمان محمد مصطفی اخیال خلف حاجی محمد روشن خان ادا قهما الله
حلاوة کمال الايمان که چون خواندن کتب فارسی و حصول استعداد ترجمه عبارت و
خطوط نویسی موقوف برداشتن معانی مصادر و قوت اشتقاق صیغها بود لهذا چند
مصادر مشهور مع معانی و صرف صغیر ضروری هر ایک ترتیب حروف تجوی بطرز
مرغوب در جدول خوش اسلوب جمع نموده صغوة المصا و ر نام نهادم و صرف
کبیر یک مصدر لازم و دیگری متعدی هم بطریق نمونه بیان کردم تا طفلان و آباسانی
تمام بسوی استخراج معانی و اشتقاق صیغها مرعیه شود و یادگاری بدست روزگار
ازین خاکسار آید -

وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَيْهِ التَّكْوَانُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ۝

سید افضی الشاہ فیضی

۱۲۱۲
 ۱۲۱۳
 ۱۲۱۴
 ۱۲۱۵
 ۱۲۱۶
 ۱۲۱۷
 ۱۲۱۸
 ۱۲۱۹
 ۱۲۲۰
 ۱۲۲۱
 ۱۲۲۲
 ۱۲۲۳
 ۱۲۲۴
 ۱۲۲۵
 ۱۲۲۶
 ۱۲۲۷
 ۱۲۲۸
 ۱۲۲۹
 ۱۲۳۰
 ۱۲۳۱
 ۱۲۳۲
 ۱۲۳۳
 ۱۲۳۴
 ۱۲۳۵
 ۱۲۳۶
 ۱۲۳۷
 ۱۲۳۸
 ۱۲۳۹
 ۱۲۴۰
 ۱۲۴۱
 ۱۲۴۲
 ۱۲۴۳
 ۱۲۴۴
 ۱۲۴۵
 ۱۲۴۶
 ۱۲۴۷
 ۱۲۴۸
 ۱۲۴۹
 ۱۲۵۰
 ۱۲۵۱
 ۱۲۵۲
 ۱۲۵۳
 ۱۲۵۴
 ۱۲۵۵
 ۱۲۵۶
 ۱۲۵۷
 ۱۲۵۸
 ۱۲۵۹
 ۱۲۶۰
 ۱۲۶۱
 ۱۲۶۲
 ۱۲۶۳
 ۱۲۶۴
 ۱۲۶۵
 ۱۲۶۶
 ۱۲۶۷
 ۱۲۶۸
 ۱۲۶۹
 ۱۲۷۰
 ۱۲۷۱
 ۱۲۷۲
 ۱۲۷۳
 ۱۲۷۴
 ۱۲۷۵
 ۱۲۷۶
 ۱۲۷۷
 ۱۲۷۸
 ۱۲۷۹
 ۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰
 ۱۵۰۱
 ۱۵۰۲
 ۱۵۰۳
 ۱۵۰۴
 ۱۵۰۵
 ۱۵۰۶
 ۱۵۰۷
 ۱۵۰۸
 ۱۵۰۹
 ۱۵۱۰
 ۱۵۱۱
 ۱۵۱۲
 ۱۵۱۳
 ۱۵۱۴
 ۱۵۱۵
 ۱۵۱۶
 ۱۵۱۷
 ۱۵۱۸
 ۱۵۱۹
 ۱۵۲۰
 ۱۵۲۱
 ۱۵۲۲
 ۱۵۲۳
 ۱۵۲۴
 ۱۵۲۵
 ۱۵۲۶

اسما	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد محکم	جمع محکم
ماضی بعید محمول	آورده شده بود لایا گیا تھا وہ	آورده شده بودند لایا گیا تھا وہ	آورده شده بودید لایا گیا تھا تو	آورده شده بودید لایا گیا تھا تم	آورده شده بودیم لایا گیا تھا ہم	آورده شده بودیم لایا گیا تھا ہم
ماضی ناتمام معروف	می آورد لایا گیا تھا وہ	می آوردند لایا گیا تھا وہ	می آوردی لایا گیا تھا تو	می آوردید لایا گیا تھا تو	می آوردیم لایا گیا تھا ہم	می آوردیم لایا گیا تھا ہم
ماضی ناتمام محمول	آورده میشد لایا جاتا تھا وہ	آورده میشدند لایا جاتا تھا وہ	آورده میشدی لایا جاتا تھا تو	آورده میشدید لایا جاتا تھا تو	آورده میشدیم لایا جاتا تھا ہم	آورده میشدیم لایا جاتا تھا ہم
ماضی احتمالی معروف	آورده باشد لایا ہوگا وہ	آورده باشند لایا ہوگا وہ	آورده باشی لایا ہوگا تو	آورده باشید لایا ہوگا تو	آورده باشیم لایا ہوگا ہم	آورده باشیم لایا ہوگا ہم
ماضی احتمالی محمول	آورده شده باشد لایا گیا ہوگا وہ	آورده شده باشند لایا گیا ہوگا وہ	آورده شده باشی لایا گیا ہوگا تو	آورده شده باشید لایا گیا ہوگا تو	آورده شده باشیم لایا گیا ہوگا ہم	آورده شده باشیم لایا گیا ہوگا ہم
ماضی تمنائی معروف	آورده دے لایا دے وہ	آورده دے لایا دے وہ		آورده دے لایا دے تو	آورده دے لایا دے ہم	آورده دے لایا دے ہم
ماضی تمنائی محمول	آورده شدی لایا جاتا دے وہ	آورده شدند لایا جاتا دے وہ		آورده شدی لایا جاتا دے تو	آورده شدی لایا جاتا دے ہم	آورده شدی لایا جاتا دے ہم
مضارع معروف	آورده لایا کر دے وہ	آورده لایا کر دے وہ	آورده لایا کر دے تو	آورده لایا کر دے تو	آورده لایا کر دے ہم	آورده لایا کر دے ہم
مضارع محمول	آورده شود لایا جائے وہ	آورده شوند لایا جائے وہ	آورده شوی لایا جائے تو	آورده شوید لایا جائے تو	آورده شویم لایا جائے ہم	آورده شویم لایا جائے ہم
حال معروف	می آورد لایا ہو دے وہ	می آوردند لایا ہو دے وہ	می آوردی لایا ہو دے تو	می آوردید لایا ہو دے تو	می آوردیم لایا ہو دے ہم	می آوردیم لایا ہو دے ہم

و بدون واد هم آمده شل اره از نداری واد هم چنن حال معروف چون می آورد محو آورده می آوری او ۱۲

صرف صغیر

[illegible]

۱۳۔ سعدی علیٰ حضرت یہ کہ کے کرطف باوخاک پایش بائش پور خلاف کند و بخش آنگن خاک ہ اور دن بچ زار نصف آزار یہ۔ ۱۳۔

[illegible]

لہ اودا السین تہوزے فرما دیکر کدکن پیش فرما نہایت
 ۱۲۰۲ھ سعدی نزاریہ کہ چوں عربش برآید شمشیر ابر

مصدر	منی مصدر	حاصل مصدر	حالت	ماضی مطلق	حال	امر	اخرافه عاقلی	اخرافه عاقلی	اخرافه عاقلی
تندیدن	تندنا		تندید	تند	می تند	بتن	تندند	تندید	تندید
توانستن	سکتا		توانست	تواند	می تواند		توانند		

باب جمیم عربی

جستن	کودنا	جُست	جَمانیدن	جُست	می جُست	بجو	جَستند	جَست	جُست
جستن	دِهوندن	جُست	جَمانیدن	جُست	می جُست	بجو	جَستند	جَست	جُست
جَستیدن	لَنا	جَست	جَمانیدن	جَست	می جَست	بجَست	جَستند	جَست	جَست
جوشیدن	اُشنا	جُوش	جَوشانیدن	جُوشید	می جُوشد	بجُوش	جُوشند	جُوش	جُوشید

باب جمیم فارسی

چَستیدن	غالبنا		چَستیدن	چَستید	می چَستد	بچَست	چَستند	چَستید	چَستید
چَستیدن	چَنا	چَرا	چَمانیدن	چَستید	می چَستد	بچَست	چَستند	چَستید	چَستید
چَستیدن	لَنا	چَستید	چَمانیدن	چَستید	می چَستد	بچَست	چَستند	چَستید	چَستید
چَستیدن	چَکنا	چَاشنی	چَشانیدن	چَشد	می چَشد	بچَشد	چَشدند	چَشد	چَشد
چَکیدن	چَکنا	چَکش	چَکانیدن	چَکید	می چَکید	بچَکید	چَکیدند	چَکید	چَکید
چَکیدن	چَکنا	چَکش	چَکانیدن	چَکید	می چَکید	بچَکید	چَکیدند	چَکید	چَکید
چَکیدن	چَکنا	چَکش	چَکانیدن	چَکید	می چَکید	بچَکید	چَکیدند	چَکید	چَکید

باب خا کے معجمہ

خاریدن	اُخا	خارش	خارد	می خارد	بخار	خارند	خارید	خارید	خارید
--------	------	------	------	---------	------	-------	-------	-------	-------

مصدر	نمی مصدر	حاصل مصدر	حالات متعدیه	نامی مطلق	حال	امر	احکام و قیامی	احکام و سماعی	اسم مفعول
خاستن	آشنا		خاست	می خیزد	بخیز	خزیده	محرخیز	خاسته	
خاستیدن	چنانا		خاستید	می خاند	بخانی	خانیده	نزار خانی	خاستیده	
خراشیدن	چلین		خراشیده	می خراشد	بخراش	خراشیده	سرخ خراش	خراشیده	
خرامیدن	کرکر چلنا		خرامید	می خرامد	بخرام	خرامنده	خوش خرام	خرامیده	
خروشییدن	شیر کرنا	خروش	خروشیید	می خروشد	بخروش	خروشنده	خروشان		
خریدن	مول لینا		خرید	می خرد	بخز	خرده	از زبان خرید	خریده	
خرزیدن	گستا		خرزید	می خرز	بخز	خرزنده	خرزان	خرزیده	
خستن	زخمی کرنا	خستگی	خست					خسته	
خفتن	سینا	خفت	خفتانیدن	می خسپد	بخسپد	خسپنده		خفته	
خلیدن	چینا	خلش	خلانیدن	می خلد		خلنده		خلیده	
خوشیدن	چپ هنا	خاموش	خوشانیدن	می خوشد	بخوش	خوشنده	خاموش	خوشیده	
خمیدن	پژا هونا	خمیگی تم	خمیزدن	می خمید	بخم	خمیده		خمیده	
خنبیدن	تالی چنانا		خنبید	می خنبد	بخنبد	خنبدیه			
خندن	هنسا	خنده	خندانیدن	می خندد	بخند	خندنده	خندان	خندیده	
خوابیدن	سونا	خواب	خوابانیدن	می خوابد	بخواب	خوابنده		خوابنده	
خواستن	چاهنا	خواهش		می خواهد	بخواه	خواهنده	خواهنا	خواسته	
خواندن	پژا هونا		خواند	می بخواند	بخوان	خواننده	خوانا	خوانده	

نصر	نمی نصر	حاصل نصر	طریق تعدیه	بانی مطلق	حال	امر	امر قاطع قیاسی	امر قاطع سماعی	امر مشغول
باب راء محله									
رازدن	چکانا		رازد	می رازد	براز	رازنده	حکمران	رازنده	
ریزودن	ریزان	ریزودگی	ریزود	می ریزد	بریز	ریزنده	دلریز	ریزوده	
رخشیدن	رخشکانا		رخشید	می رخشد	برخشد	رخشنده	رخشاش	رخشیده	
رزیدن	رزگنا		رزید	می ریزد	بریز	ریزنده	زگزیز	ریزنده	
رستن	چوشتنا	رستگاری	رست				رستگار	رسته	
رستن	اگنا		رست					رسته	
رسیدن	پوشنا	رسانی	رسید	می رسد	برس	رسنده	فریارس	رسیده	
رشتن	کاتنا		رشت					رشته	
رفتن	چکانا	رفت	رفت	میرود	برود	رونده	روان گزود	رفته	
رفتن	جارتنا	رفت	رفت	میرود	برود	رونده	روان گزود	رفته	
رفصیدن	ناچنا	رفص	رفصید	می رفصد	برفصد	رفصنده	رفصا		
رمیدن	بگان	رم	رمید	می رمد	برم	رمنده	روما	رمیده	
رنجیدن	آندوینا	رنجش	رنجید	می رنجد	برنج	رنجنده	رنجاش	رنجیده	
روئیدن	اگنا	روئیدگی	روئید	می روید		رونده	خودرو	روئیده	
رسمیدن	چوشتنا	رسمی	رسمید	می رسمد	برسم	رسمنده	رسم	رسمیده	
ریختن	مرک	ریزش	ریزید	می ریزد	بریز	ریزنده	عقیز	ریخته	

رشد	معنی مصدر	حاصل مصدر	طریق تعدیه	انحی مطلق	حال	امر	افعال قیامی	افعال سماعی	اسم مفعول
ریدن			رید	می رید	بری				
ریدین			ریدید	می ریدید	برید			ریدیده	ریدیده
باب زاء معجمه									
زادین			زاد					آدم زاد	زاده
زادیدن	زایدگی		زاید	می زاید	بزای	زاینده	حادثه را	زاینده	زاینده
زارین	زاری		زارید	می زارید			زار		
زودن	زودش		زود	می زود	بزود	زودنده	شخصی زود	زوده	زوده
زودیدن	زوداش		زودود	می زوداید	بزودای	زودایده	غمر دای	زودوده	زودوده
زولیتن			زولیت	می زولید	بزوی	زولنده			
باب زاء فارسی									
ژولیدن			ژولید					ژولیده	ژولیده
باب سین محمله									
ساختن	ساختن		ساخت	می سازد	بساز	سازنده	زره ساز	ساخته	ساخته
سایندگی			سایند	می سایید	بسای	ساینده	سرمه ساز	ساییده	ساییده
سپردن	سپارش		سپرد	می سپارد	بسپار	سپارنده	جلل سپا	سپرده	سپرده
سپوختن			سپوخت					سپوخته	سپوخته
سپوزیدن			سپوزید	می سپوزید	بسپوز	سپوزنده		سپوزیده	سپوزیده

صحر	منجی مصدر	جامع مصدر	طریق تعدیه	ماضی مطلق	حال	امر	استفهامی قیاسی	استفهامی محاسنی	اسم فاعول
شاندن				شانده	می‌شاند	بشاند	شانده	کشورستان	شانده
شایدن		شانش		شاید	می‌شاید	بشاید	شاید	خودش	شاید
شدن		شد		شد	می‌شد				سده
ستردن				سترد	می‌سترد		سترنده	استره	سترده
ستودن				ستود					ستوده
ستیزیدن	ستیزه	ستیزانید	ستیزید	می‌ستیزید	بستیزید	ستیزنده	ستیزان		ستیزیده
سراییدن			سرایید	می‌سراید	بسراید	سراییده	نغمه‌سرای		سراییده
مشتن	مشت	مشت		مشت					مشرته
سنردن	سنرا			سنرید	می‌سنزد	سنزنده	سنراوار		
سفتن				سفت					سفته
سگالیدن	سگال			سگالید	می‌سگالد	بگالد	سگالده	غیرسگال	سگالیده
سنجیدن	سنجیدگی	سنجانید	سنجید	می‌سنجد	بسنجد	سنجیده	گهرسنج		سنجیده
سوزختن	سوزخت	سوزانید	سوزانید	سوزخت	میسوزد	بسوزد	سوزنده	سوزان	سوزخته
سودن				سود					سوده

باب شصین معجمه

شاشیدن		شاشید	میشاشد	بشاش	شاشنده		شاشیده
شالیدن		شالیت	می‌شاید	بشاید		شایان	شالسته

ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
شپیدن	شپانیدن	شپید	می شپید	شپنده	شپان	شپیده	شپید
شتافتن	شتاب	شتافت	می شتابد	شتابند	شتابان	شتافت	شتافت
شدن		شد	میشود	بشو	شونده	شده	شده
شستن	شست	شست	میشوید	بشو	شونده	پارده شو	شسته
شکستن	شکستن	شکست	می شکند	بشکن	شکنده	بشکن	شکسته
شکبیدن	شکبانی	شکبید	می شکبید	بشکب	شکبیده		شکبیده
شکوخیدن	شکوخ	شکوخید	می شکوخد	بشکوخ	شکوخده		شکوخیده
شکافتن	شکافت	شکافت	می شکافد	بشکافت	شکافده	خاک شکافت	شکافت
شگفتن	شگفته	شگفت	می شگفت				شگفته
شمردن	شمار	شمرد	می شمارد	بشمار	شمارده	اختصار	شمرده
شناختن	شناخت	شناخت	می شناسد	بشناس	شناسده	شناس	شناخته
شنفتن		شنفت					شنفته
شنیدن	شنوایی	شنید	می شنود	بشنو	شنونده	شنو	شنیده
شوریدن	شورش	شورانیدن	میشورد			سرخ شود	شوریده
شنودن	شنود	شنود	شنود				شنود
باب طای مطبیه							
طبیدن	لمبش	لمپانیدن	می طبید	لمطب	طبیده	طپان	طبیده

صدر	مغنی صدر	حاصل صدر	طریق تعدیه	نامی مطلق	حال	امر	هم زمان قیاسی	آنها علی سماعی	آنها مفعول
طرازیدن	نقش کرنا	طراز		طرازید	می طراز	بطراز	طرازنده	صورت طراز	طرازیده
طلبیدن	چاپلانا	طلب		طلبید	می طلبید	بطلب	طلبنده	طالبکار	طلبیده
باب غین معجمه									
غارتیدن	دوستانه	غارت		غارتید					غارتیده
غلطیدن	دوستانه			غلطید	می غلطید	بغلط	غلطنده	غلطان	غلطیده
غنودن	اوگنا	غنودگی		غنود					غنوده
باب ف									
فتاد	فترتا پڑنا			فتاد	می فتد				فتاده
فرتاد	بیچنا			فرتاد	می فرتد	بفرت	فرتنده		فرتاده
فرسود	گمتا	فرسودگی		فرسود	می فرساید	بفرساید	فرسایند	جان فرساک	فرسوده
فرمود	فرمانا	فرمایش		فرمود	می فرماید	بفرماید	فرمانده	کار فرما	فرموده
فروختن	بیچنا		فروشانیدن	فروخت	می فروشد	بفروشد	فروشنده	حلوا فروش	فروخته
فریفتن	فریب کمانا	فریب		فریفت	می فریبید	بفریب	فریبنده	ابر فریب	فریفته
فرزود	زاده کرنا	فرزایش		فرزود	می فرزاید	بفرزاید	فرزانده	راحت فرزا	فرزوده
فسرد	شیرنا			فسرد					فسرده
فتشادن	چارنا			فتشادن	می فشاند	بفشاند	فتشایند	موشان	فتشاده
فشردن	نچرنا	فشاد	فشرانیدن	فشرد	می فشرد	بفشرد	فشردند	جگر فشا	فشرده

ک	مغنی مصدر	حاصل مصدر	حلق تعجید	مخفی مطلق	حال	امر	آینما علی قیامی	آینما علی سماعی	آینما مفعول
فگندن	فگندنا		افگند	نی فگند	بفگن	فگند	فگند	ساینگن	فگنده
فهمیدن	فهمنا	هم	فهمانیدن	فهمید	ی فهمد	فهم	فهمد	سخن فهم	فهمیده
باب کاف تازی									
کاستن	کاستن ^{کشتن}		کاست						کاسته
کاشتن	کاشنا		کاشت	می کارد	بکار	کارند	کاشت	کاشت	کاشته
کافتن	کافتنا		کافت	می کافد	بکاف				کافنه
کاویدن	کاودنا	کاوش	کاوید	می کاود	بکاو	کاوند			کاویده
کامیدن	کامیدن ^{کشتن}	کاوش	کامید	می کاود	بکاو	کاوند	جانگاه		کامیده
کردن	کرنا	کردار	کرد	می کند	بکن	کنند			کرده
کشادن	کشادن ^{کشتن}	کشاکش	کشاد	می کشاند	بکش	کشند	مشککش	کشاده	
کشتن	کشتن ^{کشتن}	کشت	کشت	می کشد	بکش	کشند	دشمن کش	کشته	کشته
کشتن	کشتن ^{کشتن}	کشت	کشت	می کشد	بکش	کشند			کشته
کشودن	کشودن ^{کشتن}	کشود	کشود						کشوده
کشیدن	کشیدن ^{کشتن}	کشش	کشید	می کشد	بکش	کشند	کشیده		کشیده
کفیدن	کفیدن ^{کشتن}		کفید						کفیده
کندن	کودنا		کند	می کند	بکن	کنند	چاه کن	کنده	
کنیدن	کودنا		کنید	می کند	بکن	کنند			کنیدن

صدر	مفعی صدر	حاصل صدر	طریق تعدیه	ماضی مطلق	حال	امر	افعال قضایی	افعال جماعی	افعال مفعول
کوشیدن	پوشش کردن		کوشید	میکوشد	بکوش	کوشنده	سخت نوی	کوشیده	
کوفتن	کوتنا	کوفت	کوبانیدن	یکوبید	بکوب	کوبنده	رکوبان	کوفته	
باب کات فارسی									
گذاشتن	گمانا بمانان	گذاز	گذاشت	میگذازد	بگذاز	گذازنده	جانگذار	گذاخته	
گزارشتن	گمانا بگزاران	گزارش	گذاشت	میگذازد	بگذارد	گذازنده		گذاشته	
گزشتن	گزارنا		گزارانید	میگزرد	بگزار	گزارنده	جگرگذار	گزشته	
گراشیدن	غواش کردن	گراش	گراشید	میگراید	بگراس	گراشنده		گراشیده	
گردیدن	پروانا پروانا	گروش	گردانیدن	میگردد	بگرد	گردنده	کویگرد	گردیده	
گرفتن	بگیر بگرفتن	گرفت	گرفت	میگیرد	بگیر	گیرنده	دامگیر	گرفته	
گردیدن	رعیت کرنا	گردید		میگردد	بگرد	گردنده		گردیده	
گرنختن	بهاگن	گریز	گرنخت	میگزرد	بگریز	گرنزنده	گریزان	گرنخته	
گرسین	ردنا	گریه	گرسیت	میگیرد	بگری	گرینده	گریان	گرسیده	
گزاردن	اداکرنا	گزارش	گزارد	میگزارد	بگزار	گزارنده	تماز گزار	گزارده	
گزیدن	کات سما	گزیدگی	گزید	میگزرد	بگزیر	گزرنده	مردم گزار	گزیده	
گزیدن	چن لینا		گزید	میگزرد	بگزیر	گزرنده	خود بخیر	گزیده	
گساردن	چوڑوینا		گسارد	میگسارد	بگسار	گسارنده	غسکار	گسارده	
گسردن	بچمانا		گسرد	میگسرد	بگسر	گسرنده	گرم گستر	گسرده	

مردن	مغنی	حاصل	حلق	مغنی	حلق	مغنی	حلق	مغنی	حلق
مردن	مردن	مردن	مردن	مردن	مردن	مردن	مردن	مردن	مردن
مکیدن	چوسنا		مکید	مکید	مکید	مکید	مکید	مکید	مکید
باب نون									
نازیدن	ناز کرنا	ناز	نازید	می نازد	بناز	نازنده	نازالی	نازیده	نازیده
نالیدن	شور کرنا	نالش	نالید	می نالید	بنال	نالیده	نالال	نالیده	نالیده
نامیدن	نام کرنا		نامید	می نامید		نامیده		نامیده	نامیده
نبشیدن	لکنا		نبشت					نبشته	نبشته
نشیندن	بشین	نشاند	نشیند	می نشیند	بنشین	نشینده	حاک نشین	نشین	نشین
نگویندن	لامت کرنا	نگویش	نگوید	می نگوید		نگوینده		نگویده	نگویده
نگاشتن	لکنا	نگارش	نگاشت	می نگاشت	بنگارش	نگارنده	صورت نگار	نگاشته	نگاشته
نگریدن	دیکنا	نگرانی	نگریت	می نگرد	بنگر	نگرنده	نگرانی	نگریده	نگریده
نمودن	دیکنا	نمایش نمود	نمود	می نماید	بنما	نماینده	نمودار	نموده	نموده
نواختن	نوازان	نوازش	نواخت	می نوازد	بنوازد	نوازانده	بنده نواز	نواخته	نواخته
نوریدن	بشین	نورد	نورید	می نورید	بنورد	نورنده	رد نورد	نوریده	نوریده
نوشتن	لکنا		نوشت					نوشته	نوشته
نوشتن	لکنا	نوشت	نوشت	می نویسد	بنویس	نویسنده	نویسان	نوشت	نوشت
نوشیدن	بینا	نوش	نوشید	می نوشید	بنوش	نوشنده	می نوش	نوشیده	نوشیده

نهادن	رکتا	نهاد	می نهد	نهند	نهند	نهند	نهند	نهند	نهند
نمفتن	چینا	نمفت							
نیوشیدن	سنا	نیوشید	می نیوشید	نیوشند	نیوشند	نیوشند	نیوشند	نیوشند	نیوشند

باب واو

واخیدن	واخند	واخید	می واخید	واخند	واخند	واخند	واخند	واخند	واخند
وزریدن	وزریش	وزرید	می وزرید	وزرند	وزرند	وزرند	وزرند	وزرند	وزرند
وزغلانیدن	وزغلانید	وزغلانید	می وزغلانید	وزغلانند	وزغلانند	وزغلانند	وزغلانند	وزغلانند	وزغلانند
وزریدن	وزرید	وزرید	می وزرید	وزرند	وزرند	وزرند	وزرند	وزرند	وزرند

باب هاء

هراستیدن	هراست	هراستید	می هراستید	هراستند	هراستند	هراستند	هراستند	هراستند	هراستند
هراستن	هراست	هراست	هراست	هراست	هراست	هراست	هراست	هراست	هراست
هراستیدن	هراست	هراست	می هراست	هراستند	هراستند	هراستند	هراستند	هراستند	هراستند

باب یاء

یارستن	یارست	یارستید	می یارستید	یارستند	یارستند	یارستند	یارستند	یارستند	یارستند
یارستن	یارست	یارست	یارست	یارست	یارست	یارست	یارست	یارست	یارست
یارستن	یارست	یارست	می یارست	یارستند	یارستند	یارستند	یارستند	یارستند	یارستند

درمانی

